Llywodraeth Cymru
Welsh Government

SMR 8: Adnabod Defaid a Geifr

Ionawr 2021

Amcan y gofynion hyn yw cynnal system ar gyfer adnabod a chofrestru defaid a geifr ar gyfer eu holrhain yn rhwydd, yn enwedig pe bai clefyd yn taro. Rhaid i bawb sy'n cadw defaid a geifr, hyd yn oed rhai anwes, gadw at y gofynion hyn.

Y prif ofynion

Cofrestru

Rhaid i bawb sy'n cadw defaid a geifr:

- Gofrestru fel ceidwad gyda swyddfa'r Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion a sicrhau bod ei fanylion yn gywir.
- Nad ydynt wedi symud i'r rheolau CPH newydd, ofalu bod gan barseli tir sydd fwy na 5 milltir o'r prif ddaliad rif CPH dros dro (tCPH). Dylid cadw cofnodion ar wahân ar gyfer y daliad hwn. Ar gyfer ceidwaid sydd wedi symud i'r rheolau CPH newydd, gallwch gynnwys parseli tir sydd o fewn 10 milltir o'r prif ddaliad o dan yr un CPH fel rhan o'r newidiadau a ddaeth yn sgil y Prosiect CPH. Cewch fwy o wybodaeth yn www.llyw. cymru/prosictcph

Tagio

Rhaid adnabod pob dafad a gafr:

- Â dyfeisiau adnabod sydd wedi'u cymeradwyo gan DEFRA, cyn pen 6 mis ar ôl eu geni os ydyn nhw o dan system ddwys a 9 mis os ydyn nhw o dan system ysgafnach neu cyn iddyn nhw adael y daliad geni, pa un bynnag sy'n digwydd gyntaf.
- Rhaid tagio ŵyn yn electronig, naill ai â thag lladd electronig sengl â rhif UK y ddiadell yn unig arno (os yw'r oen yn mynd yn syth i ladd-dy cyn cyrraedd ei 12 mis oed) neu EID llawn (dwy ddyfais adnabod – 1 tag electronig â rhif UK y ddiadell a rhif unigol arno a thag anelectronig ag union yr un rhifau).
- Ar gyfer defaid sy'n cael eu cadw ar ôl eu 12 mis oed i fagu neu i'w hallforio'n fyw, rhaid rhoi EID llawn (dwy ddyfais adnabod – 1 tag electronig â rhif UK y ddiadell a rhif unigol arno a thag anelectronig ag union yr un rhifau).
- Os ydy'r ddyfais adnabod , gan gynnwys tag EID, yn cael ei cholli neu'n annarllenadwy, rhaid rhoi un arall yn ei lle o fewn 28 diwrnod ar ôl sylwi ar y golled neu cyn i'r anifail adael y daliad, pa un bynnag sy'n digwydd gyntaf.
- Peidiwch â newid na difrodi tagiau adnabod sydd wedi'u cymeradwyo.
- Cewch dynnu tag lladd sengl er mwyn cael rhoi EID llawn yn ei le ar oen rydych wedi penderfynu ei gadw ar ôl ei 12fed mis (e.e. i ymuno â'r ddiadell fagu). Rhaid cofnodi ei holl symudiadau gyda thystiolaeth yng nghofnod y ddiadell er mwyn gallu ei olrhain yn llawn gan groesgyfeirio'r hen rif adnabod â'r rhif adnabod newydd.
- Os caiff tag gwreiddiol ei golli, cewch dynnu unrhyw dag sydd ar ôl a rhoi tagiau newydd yn eu lle.
- Rhaid cofnodi tagiau cyfnewid sydd â rhif adnabod gwahanol yng nghofnod y ddiadell.
- Rhaid rhoi tagiau cyfnewid coch ar ddefaid rydych yn eu haildagio os nad ydyn nhw ar eu daliad geni.

Cadw cofnodion

- Cadw cofnod fferm cyfoes ar gyfer pob daliad a'i ddangos pan ofynnir amdano.

- Rhaid cwblhau stocrestr flynyddol o 1 Ionawr, a'i dychwelyd i'r cyfeiriad a nodir ar ffurflen y stocrestr a chofnodi'r wybodaeth ar gofnod y fferm erbyn 1 Chwefror.
- Rhaid cofnodi'r tagiau cyfnewid sy'n cael eu defnyddio, a'u croesgyfeirio â'r rhifau gwreiddiol os medrir.
- Rhaid cofnodi manylion symudiadau defaid a geifr i ac o'r daliad. Bydd hynny'n cynnwys:
  - y dyddiad symud
  - nifer yr anifeiliaid sy'n cael eu symud
  - i ble mae'r anifeiliaid yn mynd neu o ble y daethon nhw
  - enw'r cludwr a rhif y cerbyd
  - manylion llawn yr anifail
  - os ydy'r anifail wedi'i eni cyn 31 Rhagfyr 2009 a heb yr EID llawn ac yn symud yn syth i ladd-dy i'w ladd, cewch gofnodi nifer yr anifeiliaid yn unig
  - y daliad geni (rhif y ddiadell), blwyddyn geni a dyddiad tagio'r anifail a'i rif adnabod
  - mis a blwyddyn pan fu farw
  - y brid a'i enoteip (os ydych yn ei wybod).

- Dylai ceidwad nodi, o 1 Medi 2018, bydd gofyn i geidwaid sy'n symud anifeiliaid rhwng daliadau gwahanol gofnodi manylion adnabod llawn yr anifeiliaid, hyd yn oed os nad yw'r perchennog yn newid. Bydd gofyn cofnodi'r manylion adnabod ar y ddogfen symud ac ar gofrestr y daliad.

Dogfennau symud

- Rhaid i'r eiddo derbyn lenwi adran 3 a rhoi gwybod i'r gronfa ddata symudiadau ganolog (ar-lein neu drwy bostio dogfen symud) o fewn 3 niwrnod ar ôl y symudiad.
- Cadwch gopïau o'r dogfennau symud am dair blynedd.

Archwiliadau Maes

- Gofalwch fod yr holl ddefaid a geifr wedi'u tagio'n gywir, yn unol â Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Cymru) 2015.
- I ofalu bod cofnodion y ddiadell yn ateb y gofynion lleiaf.
- I ofalu bod nifer y defaid a'r geifr ar y daliad yn cyfateb i'r nifer yn y cofnodion a'r stocrestr ddiweddaraf.
- I ofalu bod y Dogfennau Symud (AML1) yn cael eu llenwi.
- I weld bod cyfleusterau diogel ar gyfer trin anifeiliaid a help yn ystod yr archwiliad yn cael eu darparu.

Am fwy o wybodaeth cysylltwch â:

Llywodraeth Cymru
Cewch ragor o wybodaeth yn
Canllaw Atodol -I Geidwad Defaid 2018:
https://llyw.cymru/adnabod-defaid-geifr-canllawiau-i-geidwaid

OGL © Hawlfraint y Goron 2019 WG38920